

Abstract

Co-ordination Between Chulalongkorn University Libraries : Progress Report

Suwanna Thepasit

The co-ordination between Chulalongkorn University libraries has been operated for 11 years to date in the form of the Committee for the Co-ordination of Chulalongkorn University Libraries. This article summarises the activities of all seven committees from 1977-1988.

ล
จุฬา

การประสานงานระหว่างห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย :

รายงานความก้าวหน้า

สุวรรณ เทภาสิต*

การประสานงานระหว่างห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้ดำเนินการครบ 11 ปีแล้ว ในรูปของคณะกรรมการ ประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัย ตั้งแต่ พ.ศ. 2520 ปัจจุบันรวมคณะกรรมการได้ 7 ชุด ดังนี้

คณะกรรมการชุดแรกประกอบด้วยรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการเป็นประธานกรรมการ บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะและสถาบันรวม 7 แห่ง ผู้แทนสภาคณาจารย์เป็นกรรมการ และบรรณารักษ์หอสมุดกลางเป็นกรรมการและเลขานุการ (คำสั่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ 2159/2520 ลงวันที่ 11 ตุลาคม 2520) โดยมีวาระ 1 ปี มีหน้าที่รับผิดชอบในการวางแผนนโยบายการ ประชุมประสานงานของห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คณะกรรมการชุดที่ 2-6 ประกอบด้วยบรรณารักษ์หอสมุดกลางเป็นประธาน ผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการเป็นกรรมการที่ปรึกษา บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะและสถาบันรวม 18 แห่ง เป็นกรรมการ บรรณารักษ์จากหอสมุดกลางอีก 1 คน เป็นกรรมการและเลขานุการ

คณะกรรมการชุดที่ 7 (ชุดปัจจุบัน) ประกอบด้วยบรรณารักษ์หอสมุดกลางเป็นประธาน ผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการเป็นกรรมการที่ปรึกษา กรรมการ

ได้แก่ หัวหน้าศูนย์เอกสารประเทศไทย หัวหน้าศูนย์โสภคณศึกษากลาง บรรณารักษ์ห้องสมุดคณะและสถาบันรวม 19 แห่ง และบรรณารักษ์จากหอสมุดกลางอีก 2 คน เป็นกรรมการเลขานุการ และกรรมการผู้ช่วยเลขานุการ (คำสั่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ 679/2530 ลงวันที่ 2 มีนาคม 2530) โดยมีวาระ 2 ปี

การดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงาน ตั้งแต่ พ.ศ. 2520-2531 ได้พิจารณาและปฏิบัติงานต่าง ๆ ดังนี้

1. การประสานงานระหว่างห้องสมุดและการสร้างข่ายงานคอมพิวเตอร์ ได้พิจารณาแนวทางและข้อตกลงที่จะให้ความช่วยเหลือกัน ดังปรากฏในเอกสารการสัมมนาเรื่อง "การประสานงานระหว่างห้องสมุดในมหาวิทยาลัย: ปัญหาและข้อเสนอแนะ" ซึ่งคณะกรรมการฯ ได้จัดสัมมนาขึ้นเมื่อวันที่ 12-13 มกราคม 2521

9 ปีต่อมา ฝ่ายวิชาการของมหาวิทยาลัยร่วมกับสถาบันวิทยบริการจึงได้ดำเนินการจัดสัมมนาเรื่อง "บทบาทของห้องสมุดต่อการเรียนการสอนเพื่อให้หนังสือเป็นและแก้ปัญหาได้" โดยคณะกรรมการประสานงานฯ ได้เข้าร่วมสัมมนาด้วย การจัดสัมมนานี้ขึ้นเมื่อวันที่ 17-18 ธันวาคม 2530

ผลจากการสัมมนาดังกล่าวข้างต้นได้นำมาสู่การประสานงานเฉพาะ กลุ่ม ทั้งนี้เพื่อการสร้างข่ายงาน

* สุวรรณ เทภาสิต สส.บ. (มธ.), ว.บ. (มธ.), อน.บร. (จุฬาฯ), บรรณารักษ์งานถ่าย-รับ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการประสานงานห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. (2530-32)

คอมพิวเตอร์ของห้องสมุดในจุฬาฯ ในอนาคต ดังนั้น คณะกรรมการประสานงานฯ จึงได้จัดแบ่งห้องสมุด คณะและสถาบันที่ให้บริการสาขาวิชาใกล้เคียงกันเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์
- กลุ่มวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- กลุ่มวิทยาศาสตร์ชีวภาพ

สำหรับสถาบันวิทยบริการทำหน้าที่เป็นศูนย์กลาง การประสานงาน

2. ความร่วมมือในการจัดหาหนังสือไม่ให้ซ้ำซ้อนกันเพื่อประหยัดงบประมาณ และห้องสมุดต่าง ๆ ได้มีโอกาสจัดหารายการสิ่งพิมพ์อื่น ๆ เพิ่มมากขึ้น คณะกรรมการประสานงานฯ ได้พิจารณาและกำหนดนโยบายการจัดหาและการจัดเก็บสิ่งพิมพ์และวัสดุการศึกษาของห้องสมุดในจุฬาฯ ซึ่งห้องสมุดคณะและสถาบันได้ประสานงานกันจัดหาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน และเมื่อได้มีการจัดแบ่งกลุ่มห้องสมุดและสถาบันออกเป็น 3 กลุ่มตามสาขาวิชาแล้ว ในทางปฏิบัติย่อมจะทวีความใกล้ชิดและเกิดความคล่องตัวในการร่วมมือกันยิ่งขึ้น

3. ความร่วมมือด้านวิเคราะห์เลขหมู่และทำบัตรรายการ ห้องสมุดคณะและสถาบันส่งบัตรรายการ หนังสือใหม่ให้หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ เพื่อดำเนินการเป็นศูนย์รวมบรรณานุกรมของห้องสมุดต่าง ๆ ในจุฬาฯ ซึ่งเป็นประโยชน์และอำนวยความสะดวกอย่างยิ่งแก่ผู้ใช้ในการตรวจสอบหนังสือและการยืมระหว่างห้องสมุด และเมื่อสิ้นสัปดาห์หนึ่ง ๆ หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ จะรับผิดชอบการจัดทำรวมเป็นเล่ม สหบัตรประจำปี ตั้งแต่ พ.ศ. 2521 เป็นต้นมา จนถึงปัจจุบัน ได้จัดพิมพ์สหบัตรประจำปีรวม 7 ปี (พ.ศ. 2521-2527)

4. ความร่วมมือด้านวารสาร ประกอบด้วยความร่วมมือทั้งงานเทคนิคและงานบริการ ความร่วมมือที่สำคัญคือ การพิจารณารายชื่อวารสารภาษาต่างประเทศ

ที่ห้องสมุดในจุฬาฯ บอกรับ โดยตรวจสอบการบอกรับมิให้ซ้ำซ้อนกัน หรือบอกรับซ้ำซ้อนกันได้เท่าที่จำเป็นจริง ๆ และได้ร่วมมือในการส่งข้อมูลวารสารเข้าร่วมในโครงการจัดทำรวมรายชื่อวารสารในประเทศไทย ด้วยคอมพิวเตอร์ เพื่อความสมบูรณ์ถูกต้องของข้อมูลวารสารของจุฬาฯ ในฐานะข้อมูลและในเอกสาร *Union List of Serials in Thailand* ที่ได้จัดพิมพ์เผยแพร่ตั้งแต่ พ.ศ. 2518 จนถึงปัจจุบัน (พ.ศ. 2531) ซึ่งเป็นฉบับพิมพ์ครั้งที่ 3 (3 d edition)

5. ความร่วมมือในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุด เพื่อการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การประหยัดงบประมาณ และการขยายบริการให้กว้างขวางยิ่งขึ้น ปัจจุบันยังคงดำเนินการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดตามที่คณะกรรมการประสานงานฯ ได้พิจารณาเห็นชอบ กล่าวคือ

ก. ห้องสมุดคณะและสถาบันให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดเฉพาะนิสิตของตน

ข. หอสมุดกลาง สถาบันวิทยบริการ ให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดแก่อาจารย์ นักวิจัยและข้าราชการอื่น ๆ ทุกคณะและสถาบัน รวมทั้งห้องสมุดคณะที่ไม่สะดวกในการให้บริการยืมระหว่างห้องสมุดแก่นิสิตด้วย

6. ความร่วมมือด้านประชาสัมพันธ์กิจกรรมและความเคลื่อนไหวของห้องสมุดในจุฬาฯ มุ่งส่งเสริมและเผยแพร่ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยจัดตั้งคณะทำงานชุดต่าง ๆ ดังนี้

6.1 คณะทำงานที่รับผิดชอบเป็นกองบรรณาธิการจัดทำ *ข่าวสารห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย* เริ่มตั้งแต่ พ.ศ. 2525 มีกำหนดออกปีละ 10 ฉบับ และตั้งแต่ พ.ศ. 2529 เป็นต้นมา มีกำหนดออกปีละ 4 ฉบับ ระหว่างนี้การจัดทำข่าวสารห้องสมุดฯ เริ่มมีอุปสรรคหลายประการ อันเป็นเหตุให้การจัดทำข่าวสารห้องสมุดฯ ดำเนินไปโดยไม่ราบรื่น และไม่สามารถออกข่าวสารได้ตรงตามกำหนดเวลา

เนื่องจากภารกิจของบรรณารักษ์ห้องสมุดคณะและสถาบันเพิ่มมากขึ้นไม่สามารถปลีกเวลามาทำเนื้องานได้อย่างต่อเนื่อง การจัดทำข่าวสารห้องสมุดฯ จึงหยุดชะงักตั้งแต่ปีที่ 5 พ.ศ. 2530 เป็นต้นมา

6.2 คณะทำงาน โครงการบรรณารักษ์ฯ สัมผัสสมบัติไทย เริ่มโครงการตั้งแต่วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2530 สิ้นสุดโครงการเมื่อ 13 กุมภาพันธ์ 2531 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับศิลปวัฒนธรรมประจำชาติ แนะนำสถานที่น่าสนใจและมีคุณค่าต่อประวัติศาสตร์ของชาติในเขตกรุงเทพฯ และจังหวัดใกล้เคียง และเพื่อจัดทำรายได้สมทบทุนสภาภาษาไทย ผลของการดำเนินงานซึ่งได้จัดขึ้นรวม 7 ครั้งนี้ ได้รับความสนใจอย่างมากจากสมาชิกที่เข้าร่วมโครงการ

6.3 คณะทำงาน โครงการสนทนาวិชาการ เริ่มโครงการใน พ.ศ. 2531 (วาระ 1 ปี) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ และปรับปรุงบทบาทของบุคลากรห้องสมุด เพื่อการพัฒนาห้องสมุดในปัจจุบัน ไปสู่การเป็นศูนย์สารสนเทศในอนาคต วิธีดำเนินงานของโครงการฯ ได้แก่ การจัดให้มีการบรรยายและสาธิตโดยวิทยากรผู้ทรงภูมิรู้ในสาขาวิชาการต่าง ๆ ประมาณ 8 ครั้ง สำหรับหัวข้อเรื่องในการสนทนาที่ได้จัดมาแล้วรวม 4 ครั้ง ได้แก่

- เรื่องหอจดหมายเหตุประเทศเยอรมัน
- กฎหมายที่บรรณารักษ์ต้องรู้
- ระเบียบพัสดุสำนักงานห้องสมุด
- โปรแกรมคอมพิวเตอร์กับงานห้องสมุด

และอีก 4 ครั้งที่จะดำเนินการต่อไปคือ

- ระบบการสื่อสารข้อมูลระหว่างห้องสมุด (Electronic Mail)
- การนำชมประสาทเขาพนมรุ้ง
- Cost Analysis
- Local Area Network (LAN)

7. ความร่วมมือเพื่อพัฒนาบุคลากรห้องสมุดใน จุฬาฯ โดยวิธีการจัดประชุม ปฏิบัติการ จัดบรรยาย ฝึกอบรมและเยี่ยมชม ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 จนถึงปัจจุบัน และในระหว่าง พ.ศ. 2528 เป็นต้นมาได้เน้นในด้าน การพัฒนาคอมพิวเตอร์กับงานห้องสมุดมากขึ้น เช่น:-

- การจัดอบรมการสืบค้นข้อมูลสารสนเทศระหว่างประเทศด้วยคอมพิวเตอร์
- การจัดอบรม Mini-Micro CDS/ISIS
- การประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่อง "มาตรฐานการลงรายการของทบวงมหาวิทยาลัย สำหรับหนังสือ/เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่อเนื่อง และโสตทัศนวัสดุ"
- การอบรมการใช้โปรแกรม CDS/ISIS กับข้อมูลวิทยานิพนธ์
- การจัดทำ worksheet และ FDT ของฐานข้อมูลหนังสือสำหรับห้องสมุดใน จุฬาฯ

โดยสรุป การดำเนินงานของคณะกรรมการประสานงานระหว่างห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ได้ปฏิบัติมาตั้งแต่ต้นจนถึงปัจจุบัน นับว่าได้มีการพัฒนาความร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดและมากขึ้นตามลำดับ สามารถร่วมกันพิจารณาปัญหาและปรับปรุงกิจการและงานบริการต่าง ๆ ของห้องสมุดให้ดียิ่งขึ้น ในส่วนตัวของบุคลากรได้เพิ่มพูนความสนิทสนมเกื้อกูลและปฏิบัติกิจกรรมร่วมกันด้วยความเข้าใจอันดีต่อกัน ในส่วนที่เกี่ยวกับความเจริญก้าวหน้าของงานห้องสมุด เมื่อได้มีการวางแผนและพัฒนาภายใต้การสนับสนุนของมหาวิทยาลัย ซึ่งขณะนั้นมหาวิทยาลัยได้แต่งตั้งคณะกรรมการวางแผนพัฒนาห้องสมุดของมหาวิทยาลัย แล้วโดยมีอธิการบดีเป็นประธานกรรมการ ผู้อำนวยการสถาบันวิทยบริการเป็นกรรมการและเลขาธิการนั้น ย่อมเป็นที่คาดหวังได้ว่าผลการดำเนินงานของระบบห้องสมุดใน จุฬาฯ ในอนาคตจะมีประสิทธิภาพมากที่สุด

เอกสารอ้างอิง

- ณิฉา สวัสดิ์สรพร. "การประสานงานระหว่างห้องสมุดในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย." *วารสารวิทยบริการ* 1 (เมษายน 2522) : 107-113.
- เรืองศรี จุลละจินดา. "รายงานการประสานงานและการร่วมมือระหว่างห้องสมุด ของสถาบันวิทยบริการ (พ.ศ. 2521-2526)." สถาบันวิทยบริการ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527. 11 หน้า. (เอกสารอัดสำเนา)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย